

Tillställd Finansdepartementet

2024-09-09

Adress: fi.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: fi.fma.b@regeringskansliet.se

Diarienummer: Fi2024/01078

Remiss av promemorian **Stärkt konsumentskydd på kreditmarknaden** ("Promemorian")

UC tackar för möjligheten att inkomma med remissvar.

UC välkomnar regeringens initiativ att presentera förslag som syftar till att motverka att individer hamnar i en för stor skuldsättning och inkommer här med följande kommentarer på Promemorians förslag.

Reglering av verksamhet som består i att lämna konsumentkrediter (kreditgivare)

UC instämmer i Promemorians bedömning att nuvarande ordning kan vara ett uttryck för att vissa konsumentkreditinstitut har affärsmodeller som bygger på att medvetna kreditförluster ska täckas med mycket höga räntor, dvs. att det finns institut som på ett mer systematiskt sätt lämnar krediter till konsumenter som inte har ekonomiska förutsättningar att betala av sina krediter (sidan 29). UC anser också att dessa konsumentkreditinstitut inte använder eller i vart fall inte tar tillräckligt stor hänsyn till den information som finns att tillgå i marknaden vid kreditprövningen och kvar att leva på kalkylen.

Samtidigt erfar UC att det likväl finns konsumentkreditinstitut som inte bedriver sin verksamhet på ovan nämnda sätt. Även med beaktande av detta bedömer UC emellertid att de negativa konsekvenserna vid en för stor skuldsättning (för individen, individens närstående och samhället i stort) är så betydande att det är motiverat att införa en ordning där konsumentkreditinstitut som har till ändamål att lämna krediter ska driva sin verksamhet med tillstånd som regleras av lag (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Trots ovan bedömning avstyrker UC förslaget i dess nuvarande utformning, dvs. att upphäva lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter, eftersom ett upphävande av lagen innebär svåröverskådliga konsekvenser för verksamheter med tillstånd att förmedla konsumentkrediter (se mer nedan).

Reglering av verksamhet som består i att förmedla konsumentkrediter (s.k. låneförmedling)

I promemorian anges att även verksamhet med ändamål att förmedla krediter bör omfattas av förslaget (sidan 33). UC anser däremot att det i denna del inte tillräckligt djuplodande analyseras vilka konsekvenser det kan innebära. UC menar att det hade varit fördelaktigt med ett beredningsunderlag som exempelvis väger in på vilket sätt konsumentskyddet och motverkande av överskuldssättning förbättras av att låneförmedling regleras av lag (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ("LBF"). Exempelvis framgår det inte tillräckligt tydligt hur kreditförmedlingsverksamhet så att säga "passar" inom definitionerna av bankrörelse eller finansieringsrörelse i 1 kap. 3 och 4 §§ LBF. UC erfar att kreditförmedling definitionsmässigt inte handlar om att ta emot medel (inlåning) eller utlämnande av krediter (utlåning).

Låneförmedlingsverksamhet kan leda till att konsumenten ges en ökad transparens där olika kreditgivares erbjudanden presenteras i ett sammanhang. Denna del av förmedlingsverksamheten som, rätt utförd, kan leda till att konsumenten får lägre kostnader än om jämförelsen inte hade skett kommenteras inte i Promemorian och inte heller varför det är ändamålsenligt att förmedlingsverksamheten regleras av LBF.

Promemorian exemplifierar på sidorna 29-30 marknadsföring som förekommer inom kredit- och förmedlingssektorn samt kommenterar att den uppenbart vänder sig till ett kollektiv av kredittagare som vill kunna ta konsumtionskrediter utan att deras kreditvärdighet hos de stora kreditinstituten påverkas genom att förfrågningar registreras hos UC. UC menar att det absolut kan vara en del av syftet med marknadsföringen men grundproblematiken ur överskuldssättningsperspektivet är en annan. Grundproblematiken sett ur överskuldssättningsperspektiv är att kreditgivarna som är en del av den marknaden inte använder tillgänglig information i marknaden i sina kreditprövningar¹. Regeluppfyllnaden kring marknadsföring och kreditprövning inom denna del av kredit- och förmedlingssektorn är däremot problematik som UC inte anser kommer förbättras av att låneförmedlare har tillstånd under LBF. Detta eftersom förmedlarna inte är de som fattar beslut om att avslå eller bevilja en kreditansökan.

UC erfar att det finns skillnad i näringslivet mellan företag som förmedlar konsumentkrediter under tillstånd från Finansinspektionen och andra företag som på olika sätt är en del i att krediter beviljas men som inte utövar verksamheten med tillstånd från Finansinspektionen.

¹ Detta kommenteras däremot på sidan 26 i Promemorian.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan menar UC att regeringen i den fortsatta beredningen bör överväga att analysera kreditförmedlingsverksamhet på ett mer djuplodande sätt. Syftet med en sådan övning bör vara att identifiera vilken typ av lagstiftning som behövs för att även denna verksamhet regleras på ett ändamålsenligt sätt. En möjlig väg framåt kan vara att anpassa lag (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter så att den enbart reglerar förmedlingsverksamhet. Ett annat alternativ kan vara att en ny lagstiftning tas fram för att säkerställa en ändamålsenlig reglering av kreditförmedlarverksamhet.²

Avslutningsvis ser UC fram emot, om så önskas, att bistå i det fortsatta arbetet med ytterligare information och underlag.

Med vänliga hälsningar

UC AB

Gabriella Göransson
VD

gabriella.goransson@uc.se

Martin Smedberg
Head of Regulatory Strategy

martin.smedberg@uc.se

² I Promemorian klargörs att en utredning för närvarande har att bedöma hur Europaparlamentets och rådet direktiv (EU) 2023/2225 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG ska genomföras i svensk rätt. UC erfar att exempelvis definitionen av kreditförmedlare i artikel 3.12 skiljer sig från det nu gällande direktivet vilket också kan påverka framtida överväganden vid framtagandet av en ändamålsenlig reglering av kreditförmedlare. Artikel 37 anger också att kreditförmedlare ska omfattas av ett tillfredsställande godkännandeförfarande, av registreringsarrangemang och av tillsynsarrangemang som inrättas av en oberoende behörig myndighet.
